

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 5. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Misli krščanskega strokovničarja.

Tovariši, ki so sodelovali po vojni v krščanskem slovenskem strokovnem gibanju, vedo povedati, kako lepo se je tedaj razvijalo delo in kako veliko razumevanje ter tovarštvo je vladalo v vseh edinicah organizacije. Vsi pripadniki gibanja so bili prežeti z duhom Janeza Evangelista Kreka, pozabljali so pri delu nase in na svoje ambicije ter podrejali svoje osebnosti službi velike ideje, ideje krščansko-socialne strokovne organizacije. Kako daleč smo danes od tega, kako zelo so se izpremenile razmere!

Nekaterim je pravo krščansko strokovno gibanje po svojem programu premalo radikalno. Ne vedo, da je uspeh strokovne organizacije v zdravem konservativizmu, ki ne dovoljuje drznih skokov, ampak zahteva umirjeno in neprestano delo ter poučevanje delavskih razmer in da njihov dozdevni ter z marksističnimi frazami pokriti radikalizem samo škoduje delu strokovne organizacije. Biti hočejo nedosegljivi mojstri v kritiki raznih osebnosti in skupin ter organizacij.

Žalostno je, da isti ljudje, ki so nekoč trdili, da razredni boj ni krščanski, to pozabljajo in so pristaši razrednega boja, češ, vsilili so ga delodajalci. Žalostno je, da ljudje, ki so pred 15 leti odklanjali vsako idejno zvezo z marksizmom, danes sami grade duhovno enotnost z marksisti. In najbolj žalostno je, da ljudje, ki delajo te skoke, ne priznajo svojih napak. V njih vztrajajo, v boj za svoja napačna stremjenja pa pošiljajo na vsem tem nedolžno delavstvo, češ, da jim ono daje legitimacijo za to nedoslednost. Napačni napuh in samoljubje razkrajata vrste krščanskega delavstva. Dokler nam resnica ne bo nad vse sveta, ne moremo pričakovati v tem oziru boljših dni!

V dvoboju med komunizmom in fašizmom se zdi enim mikavnejši fašizem. Ideološka nesamostojnost je že mnogo škodila strokovnemu gibanju. Njen vzrok je, ker smo slabi kristjani in slabi katoličani. Dober kristjan ne more obupati nad svojim svetovnim nazorom in iskati rešitve v drugih smereh. Ponoviti moramo besede tajnika krščanske strokovne internacionale, da sta komunizem in fašizem do nas kot kolera ali kuga. Obe smeri sta nesprejemljivi, obe mora krščanski strokovničar enako odločno odklanjati. Geslo kristjana je svoboda. Svoboda pa jemlje fašizem delavcu in delavskemu strokovnemu gibanju. V fašistični, nesvobodni državi, ki ne pozna svobodnega združevanja državljanov, ni mesta za krščansko strokovno gibanje. Zato so avtoritarne države (Italija, Nemčija, Portugalska, Avstrija) to gibanje zatrle.

Nesporno dejstvo je, da morejo resnično delati za delavstvo delavske ustanove le taktat, če jih vodijo uprave, izvoljene iz vrst delavstva. Predvsem velja to načelo za delavsko strokovno organizacijo. Zato je potrebno, da se člani organizacije stalno zanimajo za delo svojega vodstva in ga kritično presojujejo ter ne sprejemajo vsega od zgoraj kot nekaj neoporečnega. Življenje se razvija v strokovnem gibanju v spodnjih edinicah; če so te dobre in čvrste ter življenjske, je zdravje v vsem organizacijskem telesu. V vodstva vedno le najboljše ljudi, tovariši, ki so z dušo in srcem v gibanju in jih ni vanj zanesel slučaj, temveč le neodjenljiva volja, boriti se za delavstvo.

Navadno mislimo, da je le mlado vse krepko. Mladost človeka in gibanja nam imponira. Žalibog to ne velja v strokovnem gibanju. Pravo strokovno gibanje se namreč nikdar ne postara, kot se to zgodi s človekom, temveč je vedno prožno ter mladostno, če le izpolnjuje svoje naloge v zadostni meri. Da, strokovna organizacija, ki si je tekom obstoja nabrala lepo zalogo izkušenj, more neizmerno koristiti delavstvu s svojim umerjenim ter treznim delom. Mladost pomeni delavnost, velja pa tudi obratno. Strokovna organizacija, ki črpa idejno silo v krščanskih načelih in uravnava svoje delo, program in pota po delavskih potrebah, je vedno mlada, ker delo venomer obnavlja njeno svežost in borbenost.

Vsa Slovenija je žalovala ob krsti R. Dolinarja.

Odmev političnega umora pri Konjicah, katerega so izvršili pristaši JNS, je bil po vsej slovenski zemlji ogromen. Ves naš narod je vstal proti nasilnežem. Pokazalo se je to najbolj ob pogrebu mlade žrtve, akademika Rudolfa Dolinarja. Na poti iz Prihove do Konjic, v Konjicah in potem na nadaljni poti iz Konjic preko Celja do Ljubljane, povsod so se zbrale ob cesti nepregledne vrste ljudi, ki so molče, s povešenimi glavami izrazili padli žrtvi svoje spoštovanje. Vsa mesta, trgi in vasi so bile odete v črne zastave, po vseh cerkvah so zvonili zvonovi svojo žalno pesem. Pogreb, ki ga je priredila Ljubljana Dolinar-

ju, je bil tak, kakor ga prireja naš narod svojim največjim možem. Za krsto so stopali najodličnejši predstavniki slovenstva, med njimi naš voditelj dr. A. Korošec. V Ljubljani, Mariboru in drugih krajih so se vršile zvečer po pogrebu žalne svečanosti v cerkvah, ki se jih je udeležilo ogromno ljudi. Po vseh svetiščih so se opravile tudi žalne službe božje za žrtev nesrečnih političnih strasti. Naš narod je s tem pokazal, da obsoja taka nasilja in take zločine, ki so za naše razmere nenavadni, ter jih prinašajo k nam ljudje, ki so se tega naučili drugod.

Delavci —!

Ne pozabite, da ste največ trpeli pod diktaturo JNS.

Združite se v borbo za svobodo!

Bodite združeni s svojim slovenskim narodom!

Tlačitelji slovenskega delavstva v Slov. Konjicah.

Prav lep obisk smo imeli pretekle dni. Prišli so, da bi jim človek dejal, »da jih je toliko sram kot psa strah«. Prišli so nas ubogo delovno ljudstvo reševati: penzionirani general žalostnega spomina Peter Živkovič, senatorja Kramer in Pucelj, dalje Banjanin, Zec, Angjelinovič s še par oprod.

Delavci bi se zanje sploh ne zmenili, ako ne bi bil grenak spomin, da smo ravno pod vladno teh ljudi padli s svojimi plačami za najmanj 50 odstotkov, v splošnih delavskih razmerah so nas pa napravili sploh za sužnje. In takšni ljudje si upajo potem še med nas! Sicer so jih pa slišali itak dovolj. Saj so padali krepki izrazi na

njih račun, tako da so lahko spoznali, da med delovnim ljudstvom Slov. Konjic nimajo zaslonbe, niti jih ni treba med nas.

Simbol in znak pa jim je bil na povratku slamnati dvojnik Petra Živkoviča, katerega so skrbno sami sneli z žice s tem, da je politična figura stopila na streho avta in opravila posel. Mogoče so ga hoteli s seboj, pa so se prepričali, da imajo več slame kot pri nas.

Pot jim popolnoma privoščimo, samo sebi pa kaj takega ne želimo.

Tlačitelji naj ostanejo tam, kamor spadajo, med nas slovensko delovno ljudstvo pa jih ni potreba!

Pravi obraz komunizma.

V Parizu je pred polno dvorano, v kateri je bilo več narodnih poslancev in drugih političnih osebnosti, imel predavanje mons. Derbinji. Ta visoki predstavnik katoliške Cerkve je bil poslan v sovjetsko Rusijo od Nj. Sv. papeža, da pride v zvezo z verniki in da preišče pravi položaj cerkve v Rusiji. Vsem je znano, kako so bile preganjane vse veroizpovedi v Uniji, da versko čustvovanje naroda zamenja s suhim materializmom.

V svojem izčrpnem predavanju je mons. Derbinji s frapantnimi dejstvi in s prepričljivo iskrenostjo pokazal niz primerov strašnega preganjanja vernikov v so-

vjetski Rusiji. Neverjetna zločinstva se dogajajo dan za dnem, tako da komunizem vedno jačje piše svojo zgodovino s krvjo.

V svojem zaključnem govoru je g. Fernan Loran, poslanik v Parizu, organizator tega predavanja, opozoril poslušalce na varljivo taktiko komunističnih agentov o bratstvu razredov, ko danes v sami Rusiji delavski razred trpi toliko in še huje kakor ostali družabni členi.

Na to silno uspelo predavanje o pravem licu sovjetskega režima je obrnila pozornost vsa francoska javnost, med njo tudi razno časopisje.

Uradniška morala v SSSR.

Sovjetska vojna industrija je danes na tem, da izvaža vse ono, kar je potrebno za ustvarjanje boljševiškega vojnega cilja, toda tam, kjer se dela, da se zadovolji sto milijonov kmetov in da se jim da čevlje, obleko, plug, tam sovjetski gospodarski kolektiv odpove. Pod naslovom »Trgovina v vasi« piše »Čeljabinski raboči«:

Velika sredstva, ki se stavijo na razpolago za vaško trgovino, je zelo slabo izkoristil upravnik trgovske organizacije sodrug Ratner. Kmet je preskrbljen samo

s 50 odstotki potrebščin, ki jih njegovo življenje zahteva. V samem Čeljabinsku in v Uvelku nima kmet niti soli. V Kočgaru, Kamišlovu in Talicku nimajo niti najobičajnejših vsakodnevnih potrebščin.

Posledica teh razmer je porast nepravilnosti. Prišlo je tako daleč, da je bila prodajalcu poklonjena nagrada zato, ker ni izvršil poverbe.

Tako se še ni dogajalo, da človek, ki še ni razbojnik, goljuf, dobi nagrado. V resnici imajo zavidljivo moralo sovjetski uradniki. Drugače skoraj ni mogoče.

Nova predavanja v šoli dela v Barceloni.

Šola dela v Barceloni je uvedla nova predavanja v svoj program, in sicer: Kolektivizacija tovarn in drugih podjetij; struktura industr. org. v kolektiviziranih podjetjih; seksualna etika nove družbe.

Lahko je uganiti, kaj predstavlja »nova seksualna etika« in kaj pomeni »kolektivizacija tovarn«. Pa se še vedno najdejo ljudje, ki verujejo, da republikanski režim v Španiji ni komunističen.

V Rusiji padajo glave najvišjih vojaških dostojanstvenikov.

Stalin kosi med svojimi najvnetejšimi pristaši s smrtno koso

Zopet prihajajo iz Rusije strahotne vesti ter polnijo stolpce časopisja vsega sveta. Vse se zgraža nad nečutenimi grozodestvi in moritvami, ki jim v svetovni zgodovini nimamo primere. Stalin, ki je začel lansko leto obračun z ustanovitelj sovjetske Rusije in voditelji komunizma ter je dal postreliti najožje Leninove sodelavce, katerim je očital najogabnejša izdajstva, se je sedaj spravil nad vojsko. Dolgo let je bila sovjetska vojska nedotakljiva, Stalinu je služila kot najmočnejša opora v borbi proti njegovim sovražnikom iz vrst komunistične stranke. Ko je sedaj postrelil vse trockiste, pa so prišli na vrsto najvišji generali, ker mu niso več potrebni kot opora.

Pred dobrim tednom dni je bilo aretiranih sedem najvišjih sovjetskih vojaških funkcionarjev, in sicer maršal Tuhačevski, katerega so imenovali zaradi njegovih izrednih vojaških sposobnosti »rdečega Napoleona«, poveljnik kijevskega vojnega okrožja general Jakir, poveljnik moskovskega okrožja general Uborevič, general Kork, organizator ruske civilne letalske organizacije general Eideman, general Prinkov in ruski vojaški ataše v Londonu general Putna. Tuhačevskega in njegove tovariše je izdal in očrnil aretirani krvo-luk Jagoda, češ, da strežejo Stalinu po življenju in da se hočejo polastiti vlade. Stalin je napravil z aretiranimi generali kratek proces. Postavil jih je pred vojaško sodišče, katerega so sestavljali armadni general Alksnis, maršala Blücher in Budeni, šef generalnega štaba Zapožnikov ter generali Belov, Kaširin, Dubenko in Gorjačev.

Aretirani generali so bili obtoženi veleizdaje, češ, da so izdajali Nemcem in Japoncem vojaške tajnosti ter ves mobilizacijski načrt. Nemcem so bili pripravljeni prepustiti tudi Ukrajino, če jim pomagajo, da bodo vrgli Stalina. Državni pravdnik je zahteval smrtno kazen, ki jo je sodišče tudi izreklo in vseh osem obtoženih generalov je bilo takoj po izreku smrtnne obsodbe ustreljenih. Njihova trupla so sežgali, njihove rodbe pa so bile takoj pregnane v Sibirijo.

Streljanje osmih najvišjih častnikov pa je menda šele začetek velikega čiščenja v armadi, ki se bo nadaljevalo. Zaprtih je zopet veliko število visokih častnikov, ki pridejo tudi pred sodišče. Govori se, da čaka usoda Tuhačevskega še maršala Jegorova in admirala Orlova, ki je poveljnik sovjetskega bojnega brodogradnje. Baj je pa pride na vrsto sam rdeči vojni minister maršal Voronov.

Stalin se je obdal s samimi mongolskimi polki kot telesno stražo. Kljub temu pa je bil poskušen nanj atentat, katerega je izvršil sam poveljnik te straže, pa je s strelom zgrešil.

Aretacije in pokolj najvišjih generalov je imel porazen odmev zlasti med vojaškimi zavezniki sovjetske Rusije, Francozi in Čehoslovaki. Francosko časopisje piše, da se je Rusija sama sebe oropala najmočnejših poveljnikov, brez katerih sedaj rdeča armada ne pomeni ničesar več. Obenem s strahom konstatirajo, kako daleč so že prišle razmere v Rusiji, da se nahajajo izdajalci med najvišjimi predstavniki armade. Ti ustreljeni generali so bili dobro poučeni tudi o francoskih vojaških načrtih glede Nemčije, pa so prav tako lahko izdali tudi francoske skrivnosti, kakor so izdajali svoje lastne.

Vajenci

dobijo hrano in stanovanje po zelo znižani ceni. Upoštevamo gmotne razmere. Le pismene prijave na: Društvo za zaščito delavske mladine v Mariboru.

Politične vesti.

Knez-namestnik Pavle se je podal iz Belgrada na poletne počitnice v Slovenijo ter se je nastanil na svojem gradu na Brdu pri Kranju.

Dve leti vlade dr. Stojadinovića. Prihodnji teden potečeta dve leti, odkar je sedanja vlada s Stojadinovičem, dr. Korošcem in dr. Spahom na oblasti. Koliko se je med tem časom v državi življenje in gospodarsko stanje izboljšalo, sami dobro vidimo in vemo. Za dveletnico pripravlja JRZ po vsej državi proslave, vlada pa bo z zaključkom dveletja izdala nov obsežen program javnih del.

Glavni odbor Davidovićeve stranke se je sestal v nedeljo v Belgradu. Od 90 članov tega odbora, ki so bili leta 1928 izvoljeni, se je udeležilo sestanka še 50. Glavno politično poročilo sta podala Ljuba Davidovič in dr. Milan Grol. Zlasti obširno sta govorila o hrvaškem vprašanju ter o pogovorih z mačkovi. Poudarjala sta, da je sporazum mogoč, toda le na demokratiški podlagi. Nekateri govorniki so precej ostro nastopali proti dr. Mačku, češ, da nastopa preveč diktatorsko in nikoli ne pove, kaj prav za prav hoče. Ob zaključku so sprejeli zborovalci načrt nove ustave, ki ga je vodstvo stranke izdelalo. V tem načrtu se demokrati zavzemajo za federativno ureditev države.

Sestanek državnikov Male zveze. Čehoslovaški ministrski predsednik dr. Hodža je nenadoma obiskal Bukarešto, kjer je bil sprejet od kralja Karola ter je imel važne konference z romunskimi državniki. Posebna važnost se pripisuje sestanku, ki se je vršil na romunski ladji na Donavi ter so se ga udeležili dr. Stojadinovič, dr. Hodža in Tatarescu — trije zunanji ministri zaveznih držav.

Blamaža JNS v Bosni. Kakor v Sloveniji, tako je tudi v Bosni poskusila JNS svojo propagandno turnejo, ki jo je vodil njen prvak, član glavnega vodstva dr. Vaso Glušac. V njegovi družbi je bilo več JNSarskih prvakov, katerim pa se je v Bosni še slabše godilo kakor Živkoviču v Sloveniji. V nekaterih krajih jim sploh niso hoteli odstopiti prostora za sestanke. Zaradi tega je Glušac s svojimi prijatelji turnejo prečasnno zaključil ter se je vrnil v Belgrad.

V Bolgariji so dobili princa. Bolgarska kraljica Ivana je porodila sina. S tem je na Bolgarskem zagotovljeno prestolonasledstvo. Krščen bo na ime Simeon. Po vsej državi je zaradi tega zavladovalo veliko veselje.

Hitlerjevske homatije trajajo v Avstriji kar naprej. Vlada je odkrila, da so si hitlerjevci ustanovili svojo glavno centralo v prostulnem pangermanskem društvu »Südmark«, ki je pred vojno pri nas gradilo nemške šole. Posebno med mladino je Südmarka delovala v hitlerjevskem duhu ter je bilo zaradi tega 130 dijakov izključenih iz šol. Odnosaji med Avstrijo in Nemčijo so postali zaradi tega še bolj napeti, tako da grozi sedaj Avstrija z odpovedjo lansko leto sklenjenega sporazuma.

Nemčija nadaljuje z obiski. Nemški vojni minister general Blomberg se je odzval vabilu madjarskega vojnega ministra ter pojde v nedeljo na obisk v Budimpešto. Na Madjarskem ostane nekaj dni ter bo obiskal važnejše vojaške ustanove. — Nemški zunanji minister, ki se je komaj vrnil s turneje po balkanskih in obdonavskih državah, pa pojde 23. junija v London, da bo pojasnil Angležem stališče nemške vlade v vseh važnejših evropskih vprašanjih. — Šef nemškega generalnega štaba Beck je odpotoval 16. junija v Pariz, kjer si je ogledal svetovno razstavo in se je sestal ob tej priliki z načelnikom francoskega generalnega štaba generalom Gamelinom.

Težki časi za Bluma. Malo je manjkalo, pa bi bila Blumova vlada ravno za svojo obletnico zletela. Vlada je predložila parlamentu svoje načrte za finančno sanacijo francoskega gospodarstva. Njen načrt so ostro kritizirali nasprotniki ljudske fronte, za čudo so se jim pa pridružili še komunisti, ki so izjavili, da se bodo glasovanja vzdržali. Za Bluma je postal položaj nevaren. Če bi bili komunisti ostali pri svojem sklepu, bi bil doživel velik poraz ter bi bil moral podati ostavko. Po razburljivi seji, ki je trajala skoraj 24 ur neprenehoma, se je Blumu posrečilo pridobiti komuniste, da so glasovali zanj, tako da je z največjo težavo spravil svoj načrt pod streho.

Van Zeeland v Ameriki. Belgijski ministrski predsednik Van Zeeland se je vkrcal za Ameriko ter prispe v petek v Newyork. Najprej bo promoviran za častnega doktorja princetownske univerze, 23. junija pa se odpelje v Washington, kjer bo gost predsednika Roosevelta. Njegov obisk v Združenih državah je gospodarsko-političnega značaja ter ima namen

pripraviti teren za svetovno gospodarsko konferenco, katero bo Van Zeeland sklical na Rooseveltovo pobudo.

Titulescu dela preglavice romunski vladi. Znani romunski politik Titulescu, katerega so zaradi njegovega prijateljstva do boljševikov odžagali, kar ne da miru. Živi v Franciji, dela pa kar na lastno pest romunsko zunanjo politiko, sestaja se z raznimi državniki in konferira z njimi. Te dni je imel celo sestanek z ruskim zunanjim ministrom Litvinovim. Romunski poslanik pri švicarski vladi v Bernu je bil tako nepreviden, da se je tega sestanka udeležil. Zaradi tega ga je vlada takoj odstavila.

Franco je zavzel Bilbao. Ofenziva španskih nacionalistov na baskovski fronti se je končala s popolnim uspehom. Francove čete so vkorakale v predmestja glavnega baskijskega mesta Bilbao ter je s tem mesto stvarno izgubljeno. Francove čete so mesto najprej od vseh strani obkolile. Zadnje dni so Baski svoje glavno mesto z vso naglico izpraznjevali. Na tisoče otrok je bilo prepeljanih na Francosko in v Anglijo, civilno prebivalstvo pa se je umaknilo v Santander. Okoli 8000 baskijskih milčnikov je bilo v borbah ujetih. Nad prestolico so zavirale bele zastave v znak, da se mesto predaja. Sedaj, ko je Franco olajšal svoj položaj na severu, je dobil na razpolago močno armado, ki jo bo vrgel proti Madridu. Pripravlja se velika ofenziva proti španski prestolici. Rdeči so zaradi tega začeli Madrid mrzlično izpraznjevati. Njihov vrhovni poveljnik general Miaja je pozval vse civilno prebivalstvo, da zapusti Madrid čimprej.

Generala Franca je priznala sedaj angleška vlada kot vojujočo stranko. To priznanje sta mu že poprej dali Italija in Nemčija. S tem je dobilo področje, ki ga ima general Franco zasedeno, značaj samostojne države, ki se nahaja v vojni z valencijsko rdečo vlado.

Irski pretrgala vse zveze z Anglijo. Irski parlament je sprejel nov načrt ustave, ki ga je predložil De Valera. Po tem načrtu pretrga irska država sploh vse zveze z Anglijo ter postane popolnoma samostojna. O novi ustavi pa se bo izrekel še narod s posebnim plebiscitom, ki se bo vršil do dne 1. julija.

Novi žrtve Stalina. Sovjetska uradna agencija poroča, da so zaprli poveljnika baltskega brodograjskega in poveljnika sovjetske oborožene sile v Transkavkaziji. Odstavili so tudi predsednika Sveta ljudskih komisarjev za Belo Rusijo, ki je imel to mesto že 15 let. Izvršni odbor komunistične stranke je odstavil ljudskega komisarja za zunanjo trgovino Rosenholza. Zadnje dni so prijeli 20 nemških komunistov, med njimi bivše nemške komunistične voditelje Münzenberga, Eberleina, Redelega in druge. Zaprli so 90 madjarskih komunistov. Nadalje poročajo iz Moskve, da so zadnje dni aretirali še te-le ugledne sovjetske osebnosti: generala Levandovskega, poveljnika kavkaškega vojaškega inspekcijejskega okrožja; generala Hekerja, načelnika zunanjega oddelka komisariata za državno obrambo; bivšega poslanika Kerestinskega, bivšega pomočnika ljudskega komisarja Karahana, bivšega poslanika Rosenberga, ravnatelja oddelka za Zapadno Evropo v komisariatu za zunanje zadeve Sperna, ravnatelja oddelka za Daljni vzhod Zukermanna, bivšega poslanika v Tokiu Jurenjeva, pomočnika ravnatelja tiskovnega oddelka v komisariatu za zunanje zadeve Mironova in bivšega pomočnika komisariata za lahko industrijo Eljava. Usoda vseh aretirancev je že zapetena ter bodo postavljeni pred izredno sodišče, potem pa jih čaka smrt od krogel.

Nevarno obolenje Stalina. Na povratu iz Moskve se je oglasil v Varšavi znani dunajski zdravnik-specialist dr. Ettinger in je izjavil, da je Stalin zelo nevarno bolan. Poleg naglo napredujoče sladkorne bolezni ima tudi raka na mehuru, radi česa bi bila potrebna operacija. Radi operacije je bil pozvan v Moskvo berlinski kirurg dr. Finsterer, ki je odklonil operacijo, ker bi bila prepozna.

600.000 delavcev bo stavkalo v Združenih državah, če ne pride do sporazuma med delavci in delodajalci v ameriški industriji jekla. Tem kovinarjem, ki se pripravljajo za stavko, pa se nameravajo pridružiti še rudarji v pensilvanijskih premo-govnikih.

V Južni Ameriki so proti komunistom. V državi Čile so socialisti vložili predlog, da država prizna sovjetsko vlado. Čilski parlament pa je ta predlog z veliko večino glasov odklonil.

All si že obnovil naročnino?

Vestnik ZZD.

Rudarji

Senovo. Naša podružnica se živahno giblje. Priredila je že več lepo uspešnih sestankov, izvršila marsikatero uspešno intervencijo, s katero se je vsaj delno zboljšal bedni položaj članstva. Tudi v nedeljo 13. junija smo priredili sestanek, da bi nekoliko zopet okrepili zavednost našega delavstva. V imenu centrale je poročal tov. Pirih, ki je orisal današnji čas z zablodelimi sistemi, s katerimi se skuša reševati socialno vprašanje. Uvideli smo, da se vsi ti nauki upirajo zdravemu razumu in kot taki ne morejo biti odrešeniki človeštva, ampak vodijo v največjo anarhijo. Rešitev je le v večno veljavnih krščanskih etičnih načelih, ki jim moramo dati konkretno obliko, dati jim moramo življenje, da se bodo temelji današnje družbe zrušili in da bo na novih temeljih vstala nova družba, ki ji bo vodilo socialna pravičnost. Tov. govornik je tudi zgoščeno orisal novo uredbo o sanaciji bratovskih skladnic, ki pomenja odločen korak naprej k zboljšanju sedanjih rudarskih razmer. Vemo, da ima nova uredba še nekatere trdote, ki se bodo s časom izbrusile, toda v jedru je sanacijsko vprašanje rešeno; vemo pa tudi, da bo nova uredba našla mnogo kritikov, ne zaradi uredbe, ampak vsled tega, ker jo je izdala sedanja vlada, v kateri sta dr. Korošec in dr. Krek. Izvajanja tov. Piriha je z bogatimi življenjskimi izkušnjami podprl g. duhovni svetnik Tratnik, ki je z njemu lastno kleno besedo ovrgel nauke in demagoško taktiko nasprotnikov in pozval delavstvo, da se še tesneje oklene organizacije v borbi za svoje pravice in za zmago socialnih načel Cerkve. Na sestanku je bila sprejeta tudi resolucija, od katere je ena točka namenjena rudarskemu delavstvu, druga pa delavstvu, zaposlenemu pri javnih cestnih delih. Želimo, da bi se vsi čim tesneje in čim številneje oklenili naše katoliške organizacije, s katero hočemo prinesiti več sonca v naše življenje!

Lesni delavci

Sv. Lovrenc na Pohorju. Strokovna organizacija ZZD je imela v sredo 9. junija v dvorani Društvenega doma članski sestanek, katerega se je udeležilo okrog 20 članov. Članstvo je sicer ob delavskih večinoma zaposleno pri nočnem delu, radi tega je bila bolj pičila udeležba. Naša organizacija šteje že okrog 30 članov lesne stroke. Tov. Vimer Ivan je otvoril sestanek, pozdravil vse navzoče v imenu dosotnega tov. predsednika ter dal besedo zastopniku centrale v Ljubljani tov. Cviklju, ki je obrazložil pomen kolektivne pogodbe za lesno delavstvo tvrdke Löschnig Avg. Govornik je izjavil, da so pogajanja že pričela. Članstvo opozarja, da se naj v borbi za kruh drži točno navodil in da naj vztraja do konca. Za zastopnika delavcev sta bila izvoljena tovariša Pajnik Franc in Knaver Blaž. Delavci so se izrazili, da hočejo ne samo vztrajati, temveč se tudi boriti, ako bi bilo treba, samo da se jim izpolni njihova zahteva do boljše plače in urejenih razmer. Do sedaj so se gibale plače od 1 do 2.25 Din na uro. Zato pa kličemo onim, ki še niso člani strokovne organizacije ZZD pri tvrdki Avg. Löschnig, da pristopijo v naš krog in da skupno delujemo v splošen dobrobit. Tvrdka Avg. Löschnig zaposluje 150 delavcev po gozdovih in žagah.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Strokovna organizacija ZZD vabi vse člane naše podružnice, da se bolj zanimajo v bodoče za organizacijo in da točno in redno prihajajo k sestankom in plačujejo članarino. Zavedajmo se, da smo mi podravski Pohorci nujno potrebni odpomoči glede naših zahtev. Če ne bomo skupno delovali, bo ostal še v bodoče pregovor, ki pravi: Kjer ni tožnika, ni sodnika. Posamezni člani naj gredo od moža do moža in naj vsak pridobi vsaj enega novega. Naša podružnica šteje danes 61 članov. Članski imenik se mora dvigniti vsaj na 120!

Dražgoše. Prejšnjo nedeljo smo se sestali delavci iz gozdov obširne Jelovce v Krekovem domu v Selcih nad Škofjo Loko. Bilo nas je lepo število. Spoznali smo, da, če hočemo doseči zboljšanje našega položaja, moramo organizirano zahtevati svoje pravice. Eden ne pomeni ničesar, vsi pa smo lahko — seveda le, če smo organizirani — nepremagljiva sila. Zato kličemo vsem, ki še pomišljajo: Organizirajte se! Ne čakajte, da se bodo za vas borili drugi! Boriti se moramo vsi, ker le tako nam bo uspeh zagotovljen.

Usnarji

Slov. Konjice. V tovarni gre sedaj že precej po sklenjenih dogovorih. Seveda paziti za moramo na vsak ukrep, ker se lahko za malenkostjo skriva usoden udarec. Zato smo v tem oziru budni in bomo,

dokler ne bodo razmere enake drugim modernim in naprednim tovarnam. Članstvo organizacije je še dokaj disciplinirano, vendar pa ga mora pronikniti še globlja zavest organizacijske skupnosti in tovarništva. Prava organizacijska zavest skupnosti in tovarništva premaga vse težave in privede do uspehov. Zato na delo za organizacijo!

Kamniolomci

Oplotnica-Cezlak. Delo v kamniolomih je težavno, delavec je izpostavljen vsem vremenskim neprilikam. Sicer pa se danes delavec za to že ne zmeni toliko, glavno mu je zaslužek. Lastniki kamniolomov vpijejo na vsa usta, da njih delavci dobro zaslužijo in kažejo primere. Res je, da tu in tam kak delavec potegne boljšo plačo, ali ti so redki, zelo redki in še teh ne bi bilo, ako ne bi šlo na račun ostalih. Na primer ljubljenci podjetja začno namesto običajno ob sedmih že ob štirih, in sicer zato, da pobero najboljši kamen, ostali dobe izbire ali morajo pa čakati na odstrel. Tako je potem lahko nekaterim, da zaslužijo do 50 Din dnevno, a velika večina doseže komaj borih 20 Din na dan. To so popolnoma preračunane metode delodajalcev. Delavstvo pa ne bo prej na redu, dokler ne bo imelo svoje organizacije. Zato smo sklicali sestanek v nedeljo 13. junija, na katerem smo se pomenili o ustanovitvi strokovne skupine ZZD. V združitvi je moč! Strokovna organizacija je rešitev delavstva. Zato tovariši, na delo za organizacijo!

Tobačni delavci

Občni zbor podružnice tobačnega delavstva ZZD. V četrtek, 10. junija se je vršil v Zadrugi kleti na Kongresnem trgu v Ljubljani redni občni zbor gori omenjene podružnice ob zelo lepi udeležbi članov in članic. Občnega zbora se je udeležil tudi podpredsednik centrale ZZD tov. Pirih. Zbor je vodil predsednik podružnice tov. Hvale Maks, ki je takoj v začetku predlagal zahvalna pisma dr. Korošču in dr. Kreku, ki sta stala vedno na strani tobačnega delavstva in največ pripomogla, da je bilo staro delavstvo upokojeno po novem pravilniku. Iz poročil je razvidno, da je bilo delo podružnice zelo živahno, saj je imela 14 sej in 8 sestankov, ki so bili vsi zelo dobro obiskani. Iz blagajniškega poročila se vidi, da je imela podružnica Din 13.665.75 dohodkov in Din 12.564.25 izdatkov. Po končanih poročilih je bil izvoljen novi odbor, in sicer: predsednik Jemc Franc, podpredsednik Rotar Ivan, tajnik Hvalc Maks, blagajnica Inglič Tončka, odborniki: Jenko Marija, Petrič Lojzka, Iv. Majce, Kranje Francka, Dovič Marija, Angela Sušnik; nadzorstvo: Kozamernik Fr., Čuden Matevž. Sprejela so se tudi nova pravila. Na koncu je spregovoril še zastopnik centrale, ki je orisal namen in pomen res prave katoliške organizacije. — Občni zbor je predsednik zaključil s pozivom, naj vse članstvo še bolj kot doslej dela na to, da pripelje čim več novih članov v naše vrste. Bog živi!

Slaščičarji

Ljubljana. Dne 8. junija smo imeli redni članski sestanek, katerega se je udeležilo lepo število članov in tudi zastopnik centrale ZZD, tov. predsednik Preželj. Slednji nam je obrazložil postopek sklepanja kolektivnih pogodb. To je zelo težavna stvar, posebno za nas slaščičarje, ker se mnogi bojijo delodajalcev, češ, saj bi itak morali delati ob nedeljah in delavskih več, kakor dovoljuje zakon, če ne, nas bo gospodar odpustil. Tako mislijo mnogi slabiči, ki se pustijo izkoriščati za borno plačo, da potem delodajalec na njihov račun koplji premoženje. Kakor nekda graščaki in plemiči, ki so imeli absolutno oblast nad podložnimi. Toda to se danes v 20. stoletju ne sme dogajati. Saj naši tovariši niso slabi, treba jih je le vzgojiti in jih poučiti, da se v njih vzbudi zavednost. Tudi slaščičar mora dobiti svoje pravice, saj njegovo delo ni tako lahko in enostavno. Utruja ga umsko in telesno. Stati brez počitka 10 do 14 ur na dan, ni lahko, kar najbolj ve tisti, ki mora to prenašati dan za dnem, leto za letom, brez upanja na kaj boljšega. Kje je potem pravična plača, kje je zakoniti 36 urni nepretrgani počitek? Ali naj še naprej molčimo in prenašamo krivico? Ne! Mi moramo skleniti kolektivno pogodbo, ki bo ščitila naše pravice. Zato na delo! V slogi je moč, v delu rešitev!

Inteligenca v delavskih vrstah.

Kapitalistični ustroj družbe je razdelil delovni trg v dve skupini. Na eni strani je dvignil mogočno industrijo, ki je v rokah denarnih mogotcev, na drugo stran pa je postavil delavstvo in brezposelnost, ki se zbira tudi s podeželja na škodo kmečkega

nosno akordnega dosega iz čl. 2, se ne smejo znižati.

Člen 5. Dovoljuje se akordno delo v gozdu na seči, na rezanju, cepanju in izvozu. Ta dela se morejo izdati kot poravnalni akord poedinim delavcem ali skupinam delavcev. Pri teh delih se morajo voditi zapiski, iz katerih se morejo vsak čas ugotoviti delovni dnevi in ure za podjedine delavce.

Člen 6. Za delo v akordu na gozdnih železnicah bo izšla dopolnilna naredba. Zadržuje pa se delo v akordu v delavnicah gozdnih železnic, v skladiščih, pri gradnji in vzdrževanju železnic.

Čl. 7. Zabranjuje se vsako delo v akordu na žagah in pri poslih, ki se izvršujejo vzporedno z delom na žagah.

Člen 8. Kršenje te naredbe se kaznuje s kaznijo od 100 do 10.000 Din v korist sklada za nadziranje izvrševanja uredbe o minimalnih plačah, sklepanju kolektivnih pogodb, pomirjenju in razsodišču.

Za preiskovanje in kaznovanje so mero-dajne upravne oblasti prve stopnje.

Za slabo plačano gozdno delavstvo vrbske banovine pomeni naredba veliko izboljšanje sedanega položaja. Želeti je le, da bi se povsod strogo izvajala.

Počitniške kolonije za vajenke v Avstriji.

Nad 17 let je že, odkar so v Avstriji osnovali vajeniške počitniške domove. S tem so osnovali javna vajeniška oskrbovališča kot poseben oddelek državnega socialnega skrbstva, skupno z raznimi bolniškimi blagajnami.

Veličina uspeha tega skupnega dela se pokaže v številkah, kakor slede: Od avgusta 1918 do 31. decembra 1935 so poslali 84.914 vajencev in 48.783 vajenk, skupaj 133.697 oseb s 3.463.326 oskrbovalnimi dnevi v 12 počitniških domov. Največ gojencev je bilo v Bad Fischau, in sicer 42 tisoč 391, v Grödigu pri Solnogradu 26 tisoč 924, v Wieselburgu na Erlaufu 24 tisoč 766 vajenk, Neubengbachu 13.597, v Brucku na Leithi 17.129 in ostalo število pa še v Mährisch-Trübau, Gmündu, Langegg, Warnemünde, Gutenstein, Gobelsburg na Kampi in Atzenbrugg.

Samo z Dunaja je bilo ves ta čas poslanih 68.828 vajencev in 44.104 vajenke, skupaj 112.932 gojencev.

Okrevališče vajenk v Wieselburgu na Erlaufu

Po obsežnih predpripravih se je posrečilo kuratoriju akcije za oskrbo vajencev od zdravstvenega urada odstopljeno bivšo bolnišnico za častnike spraviti v ličen počitniški dom. Spalnice se nahajajo v petih objektih in je v njih prostora za 380 gojenk. V vsakem objektu je po šest spalnic z 12 posteljami, manjša spalnica s štirimi posteljami, soba za oskrbnico; dalje je po ena soba za garderobo in ena soba za prtljago, dve pralnici z vzdanimi modernimi pralnimi aparati in tekočo vodo, ter stranišča. V enonadstropnem upravnem poslopju je preiskovalna soba s čitalnico, ambulanca, lekarna, shramba za pe-

rilo in živila, upravna pisarna, soba za obiske in nekaj prostorov za osebje.

V podolgovatem objektu se nahaja jedilnica za 400 ljudi, manjša jedilnica za 50 ljudi, kuhinja, dvorana za predavanja z odrom, in radio.

Poslopje je opremljeno z električno razsvetljavo in vodovodom. Lepa lega počitniškega doma in prelepa okolica z igličastimi drevjem ter obširni travniki nudijo zdrave sprehode. Ob lepem vremenu se vse koplje, ob slabem pa zabava pri radiu, čitanju ali pri gledaliških igrah.

Okrevališče vajenk v Brucku ob Leithi

Hoteč delavni mladini nuditi zadostno prehrano in zdravje, si je pridobila akcija za oskrbo vajencev leta 1919 počitniški dom v Brucku. Poslopje je služilo prvotno kot šola in otroški vrtec, radi česar so bili prostori zelo primerni za okrevališče. Velika svetla okna pripuščajo zadostno množino zraka in sončne svetlobe v vse prostore doma. 250 gojenk se nahaja v 14 spalnica z 19 do 22 posteljami. K

obedu se zberejo gojenke v dveh jedilnicah.

Lep vrt, s krasnimi cvetličnimi gredami, dva velika travnika za igre in igrišče, so gojenkam na razpolago. Obsežna knjižnica in številne zabavne in resne igre pomagajo ob slabem vremenu. Poleg dveh pralnic se nahajajo še kopalnica s kadmii, toplimi in mrzlimi prhami. Sprehodi v okolico in bližnje gozdove so izredno lepi.

Vse to pomaga mladini v njenih najtežjih časih, da vsako poletje preživi nekaj veselih tednov v svežem zraku in pri zadostni ter dobri prehrani.

Okrevališče vajenk na gradu Neulengbach

Lepo ležeč gradič — od deklet »pravljici« imenovan —, ki je last dunajske občine, je prevzela leta 1924 v najem Akcija za oskrbo vajenk. V njem je prostora za 300 gojenk. Poslopje je dvonadstropno in se razteza pod zemljo tudi v dve nadstropji. Podzemski hodniki so vodili nekoč do Altengbacha, sedaj je ta labirint zazidan.

Koliko stane najmanjša poraba življenskih potrebščin?

Vsled stalno naraščajoče draginje življenskih potrebščin, nujno potrebnih za življenje, se pričakuje, da bodo nastopila razna mezna gibanja. Stroškovnik, ki ga spodaj objavljamo, naj bi služil kot podlaga za zahteve po višjih, pravičnih me-

dah. Dostavila nam ga je Delavska zbornica. Stroškovnik je sestavljen po H. Benkovem sistemu na podlagi različnih anket, kuhinje v Delavski zbornici in cen na živilskem trgu v Ljubljani v zadnjih treh letih.

Mesečni stroški za samskega moškega

Potrebščine	1935	1936	1937	Višji izdatki od leta 1936
	D i n			
Hrana	199.—	208·72	247·45	23·898 %
Obleke	109.—	109.—	109.—	—
Stanovanje	300.—	300.—	300.—	—
Kurjava in razsvetljava	67.—	64·25	70·75	5·204 %
Mesečno	675.—	681·97	727·20	29·102 %
Dodatek 10 %	67·50	68·20	72·72	—
Skupaj	742·50	750·17	799·92	—

Mesečni stroški za štiričlansko delavsko družino

Potrebščine	1935	1936	1937	Višji izdatki od leta 1936
	D i n			
Hrana	599-16	626-16	742-35	23-898 %
Obleke	283-40	283-40	283-40	—
Stanovanje	600—	600—	600—	—
Kurjava in razsvetljava	134-50	129-50	141-50	5-204 %
Mesečno	1617-06	1639-06	1767-25	29-102 %
Dodatek 10 %	161-70	163-90	176-72	—
Skupaj	1778-76	1802-96	1943-97	—

Z objavo tega stroškovnika bo mogoče ugotoviti točnost količine potrošnje, ki od-

govarja dejanskim potrebam delavstva v Sloveniji.

Sportne vesti

Nogomet. V nedeljo so se pričele tekme za srednjeevropski pokal, v katerih letos prvič sodeluje Jugoslavija s svojim zastopnikom, državnim prvakom Gradjskim. Naš Gradjski je moral v nedeljo na vroča tla, v Genovo v Italijo, kjer je nastopil proti italijanskemu prvaku, SK Genovi. Gradjski je po enakovredni igri izgubil zaradi velike smole igro 3:1. Prihodnjega nedeljo se odigra revanšna tekma med obema kluboma v Zagrebu. — V Belgradu je gostoval drugi italijanski prvorazredni klub, milanska Ambrosiana, ki spada med najboljša nogometna moštva v Italiji. Nastopila je proti belgradski Jugoslaviji. Prvi dan so bili Italijani poraženi s 4:1, v drugi tekmi pa so zmagali 2:1. — V Mariboru se je vršila tekma med mariborskim železničarjem in zagrebškim železničarjem za pokal železniškega ministra dr. Spahe. Mariborčani so porazili Zagrebčane 4:0 ter se s tem plasirali za nadaljnje tekmovalje, ki se bo vršilo v Splitu.

Tenis. V Pragi se je vršila teniška tekma za Davisov pokal med reprezentanti Jugoslavije in Čehoslovaške. Naši reprezentanti Punčec, Pallada in Kukuljevič, ki so v Zagrebu gladko premagali Južno Afriko, so bili v Pragi poraženi. Izgubili so tekmo z rezultatom 3:2. Čehoslovaška se je s to zmago placirala v evropski finale, v katerem bo igrala z Nemčijo.

Lahka atletika. Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov je pretečeno soboto in nedeljo priredila izbirni miting, na katerem je preizkusila svoje najboljše moči, da določi reprezentanco Ljubljane v borbi proti Zagrebu in Belgradu. Rezultati tega mitinga pa niso bili preveč zadovoljivi. Najbolj so se postavili tekači na dolge in srednje proge, ki so sploh specialiteta Slovencev, dočim so bili doseženi v ostalih lahkoatletskih panogah bolj srednji uspehi. — Zagrebška Concordia, ki razpolaga z odličnimi lahkoatleti, je priredila v nedeljo lahkoatletski dvoboj s tržaško Giovinezzo. Borba se je vršila v Trstu ter je bila Concordia, ki ni nastopila z nekaterimi svojimi najboljšimi močmi, bila poražena.

Kje vzeti denar?

Marsikateri izmed tistih, ki jim kdo prigovarja, naj bi se zavarovali, vpraša: »Kje naj vzamem denar za plačevanje premij?« Odgovor na to vprašanje ni tako težek, kakor se prvi hip zdi. Odgovoriti se da z nekaterimi drugimi vprašanji, n. pr.: Kje se vzame denar za tobak, cigarete, pijačo, vino, obisk zabav, iger, koncertov itd.? Za vse to se vzame denar od zaslužka, ki ga ima vsak posameznik. Isto je z zavarovanjem. Tudi za plačevanje premij se vzame denar od zaslužka, odnosno prejemkov vsakega posameznika. Razlika je ta, da treba za plačevanje premij dosti manj kakor za kupovanje tobaka, pijače, za zabave itd. Za to je dovolj mesečno že 5 Din (ali za višje zavarovanje 10, 20, 30 itd. Din). In kako spraviti ta denar skupaj? Najlažje na ta način, da se vsakokrat, ko pride k hiši kak denar (ob prodaji kake stvari, ob prejemu plače itd.), da nekaj denarja v ta namen na stran. Pri takem ravnanju se mesec za mesecem nabere vsotica, ki bo zadostovala ne le za plačevanje ene premije, marveč dveh ali treh premij. Kdor hoče sebi in svojim domačim dobro, se bo ravnal po tem nasvetu. »Karitas« bo šla vsakemu na roko. Ona je že tisočim in tisočim pomagala. Ljudje to uvidevajo in se mesec za mesecem zavarujejo pri njej 600 do 700 ljudi. V zadnjih dveh mesecih se jih je zavarovalo 1301. Umrla pa je v istem času 63 zavarovancev. Te številke mnogo povedo, zlasti služijo vsakemu kot vzpodbuda, da se zavaruje. — »Karitas« ima skoraj v vsaki župniji zastopnika. Glavni zastopnik za Slovensko krajino je g. J. Šinko v Dolnji Lendavi. Vodstvo za štajersko pa je v Mariboru (Orožnova ulica 8). Zavarujte se in svoje, da zasigurate sebi in njim mirno bodočnost!

Mali oglasi. Vsaka beseda samo 50 par. Male oglase je treba poslati vsaj do četrtega jutraj in jih je treba plačati naprej.

— Da, zapišite moje ime. Katoličan sem in vi to dobro veste: vsako leto naročim mašo na dan, ko je umrl moj oče.

— In vaš brat?

— Ne vem. Spojdite ga vprašat!

Duhovnik je spel kvišku, krenil je na levo proti ograji. Žito je vonjalo po kruhu. Duhovnik je premotril trdega moža, ki je bil najstarejši in brez dvoma gospodar. Bil je velikan, ki je pri vsakem zamahu segel daleč naprej. Nagovoril ga je, dasi še ni bil pri njem, toda mož je suho odgovoril, ne da bi se bil obrnil:

— Ne!

— Nočete?

— Ne!

Duhovnik je ostal zadaj, klobuk je imel v rokah in je stopal počasi za možem, ki je kosil.

— Zaradi teh, ki so kosili tu pred vami, je rekel, in ki so mrtvi!

Moža sta šla drug za drugim po strnišču in poslušala cepetanje drug drugega.

— Radi vaših otrok, ki brez Boga ne bodo imeli srečnega življenja!

Oba je oplaznilo padajoče žito.

— Radi vaše zapuščene duše, ki bi jo rad rešil!

Kmet ni odgovarjal. Bil je jezen in je divje kosil ter se je hotel spustiti na drugo stran brega. Ko je duhovnik to videl, je odšel proti drugim poljem in drugim srcem.

Ob osmih zvečer se ni prikazal v fontenjskem gradu. Videli ga niso od četrta. Šele v soboto zvečer so videli iti med bukvami nekega duhovnika Rubió, toda ta ni bil več podoben prejšnjemu. Zdelo se je, da je še bolj shujšal, šepal je naslanjajoč se

na palico, toda mala črnkasta glava, ki ni pazila na pot, utrujena, je gotovo poslušala visoko pesem novega življenja. Prihajal je v poletni mrak, ki je prav tako čist kakor dan, le da je slajši.

— No, in bera? je zaklical Mihael, ki je šel preko dvorišča. Je končana?

Srečala sta se pri zadnji bukvi ob cesti.

— Ne morem več, je rekel duhovnik, toda sem poln upanja. Prav ste imeli! Veste koliko družin me je odbilo, gospod Mihael? Šest! Vse ostale so dale!

— To je pa res čudno!

— In še to: sedaj me poznajo; sedaj sem bolj njihov duhovnik, sedaj se ne bojimo več drug drugega... Oh, gospod Mihael, če bi jih videli! Kako različna dejanja vere! Kakšna priprostost! Kako pogosta revščina! Toda v vsem tem se razkrije skrivnostno srce!

Dokazi — prinašal jih je. Dokazi so bili odgovori, zbrani na polju in po kmetijah. Še enkrat jih je doživljal. Pripovedoval jih je s kretinjo in naglasom. Govoril je o teh iz Volčjega dola, o teh ženjih, o besedah, ki so bile polne nevednosti: »Gospod župnik, jaz sem za vero, ker to pospešuje trgovino. Kako bi pa bilo v trgu, če bi ne bilo nedelj? — Jaz, jaz se ne bojim, jaz sem katoličan in kadar morem, grem k maši. — Vpišite vendar ime mojega očeta, če je mogoče; zadovoljen bi bil, če je v nebesih. Dal bom zanj...«

— In ti, ki so me odbili, je nadaljeval duhovnik, so skoro vsi skušali vse pojasniti; opravičevali so se; eden je imel brata čuvaja na kanalski zapornici in če bi dal za cerkev, bi se bal svojega brata; drugi mi je rekel: »Uradnik sem« in njegovo uradovanje je obstojalo v tem, da je redil neko mladoletno siroto... Oh, gospod Mihael, to so njihovi odgovori.

Ubogi so, kakor oni; nevedni so, plahi, trepetajoči; toda vse brezbriznosti, da bi odpadli, so zavrgli. Kako jih bom sedaj še bolj ljubil! Od česa so živeli do sedaj? Od katere zaloge milosti? Od krstov in Zdravamarij svojih prednikov. Toda poglejte: izpovedovali so osebno vero. In jaz, ves se jim bom posvetil, delal in molil bom zanje, vrnili se bodo. Bog živi Fontenėj, gospod Mihael!

— Bog jih živi! Srečen sem kakor vi in poln nekega veselja, ki je napolnilo naju oba.

— Nisem še jedel in ne se že od jutra prikazal v cerkvi. Zbogom!

— Hvala!

Duhovnik se je oddaljil, odšel je proti trgu. Začelo se je temniti. Čutil je okoli sebe dihljaje gorkega vetra, ki jih je noč vlekla na polje; vsak dihljaj je imel svoj zvok, vsak svoj vonj, vsak svojo govorico: veter s posušene lucerne, veter s strnišča, veter s travnikov, veter iz gozdov in ribnikov. Duhovnik je šepetal: »Bom kakor ste vi vetrčki; ovijal jih bom, miril jih bom in jih polnil z nevidnim življenjem. Šel bom k njim, k vsem... Vedno jim bom duhovnik. Vedno... Zahvaljena, Gospod!«

Na poti ga je pozdravila neka senca.

— Dober večer, Vranar! Kam pa greš?

— Prenosišča iskat!

— Hočeš spati pri meni?

Potepuh, ki je imel polno bisago, ki jo je pokri-val okoli in okoli plašč kakor šotor, je dvignil svojo razkuštrano glavo in svoje posmehljive oči.

— Oh! Kaj bi pa Filomena rekla? Vranar v župnišću, Vranar v postelji! Vsa fara bi se jutri temu smejala... Hvala, gospod župnik. Poleg tega pa sem nekam poslan, tudi jaz...

(Dalje sledi)